

УДК 7.048:7.012:39

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/75-3-16>

Наталія ЧУПРИНА,

orcid.org/0000-0002-5209-3400

*завідувачка кафедри мистецтва та дизайну костюма
Київського національного університету технологій та дизайну
(Київ, Україна) chouprina@ukr.net*

Ольга ТЕРЕЩЕНКО,

orcid.org/0000-0001-6741-1005

*аспірантка кафедри мистецтва та дизайну костюма
Київського національного університету технологій та дизайну
(Київ, Україна) tereshchenko.oh@knu.edu.ua*

ОРНАМЕНТИКА В СУЧАСНОМУ ЕТНОДИЗАЙНІ ОДЯГУ: РОЗВИТОК ТА ДОЦІЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ

Наукову статтю присвячено розкриттю актуальності застосування українських народних орнаментів в сучасному дизайні їх різновидів та систематизації матеріалів які використовуються в наш час для створення фактурних поверхонь та етнічних елементів у сучасному одязі. Охарактеризовано творчість українського народу як невичерпне джерело для застосування в сучасному дизайні. Визначено та описано різновиди української орнаментики та їх інтерпретація на різних поверхнях. Застосування сучасних матеріалів для відтворення та стилізування народних мотивів на новітній лад. В ілюстраціях представлені музейні зразки історичної національної вишивки та сучасна трансформація вишивки з використанням нових технологій та можливостей дизайнера створити етнічно наповнену модернову вишивку.

Проаналізовано сучасні українські етнобренди які представляють на ринку етнічний одяг з автентичними та стилізованими орнаментами. Розглянуті аналоги світових будинків моди та відомих кутюр'є, які використовували у своїй творчості мотиви української вишивки. Обґрунтовано доцільність застосування народних мотивів у сучасному національно-новому етнодизайні. Проаналізовано структуру та специфіку трансформації народних мотивів в сучасний дизайн.

Розглянуто методи та засоби створення сучасно доцільного та актуального дизайну в етностилістиці. Одержані результати наукової роботи можуть бути корисними в розвитку етнокультури, етнодизайну та застосування використання творчого першоджерела в процесі пошуку дизайнерських рішень. Запропонована концепція розкриває шляхи розуміння та використання цих глибинних знань в сучасному дизайні. Їх багатомірові надбання, як великий пласт для черпання натхнення та створення сучасних стилів та напрямків.

Ключові слова: *декоративне мистецтво, дизайн, етностилістика, національна творчість, вишивка, декор та оздоблення, орнаментика, екодизайн, етномода, етнодизайн.*

Natalia CHUPRINA,

orcid.org/0000-0002-5209-3400

*Head of the Department of Art and Fashion Design
Kyiv National University of Technology and Design
(Kyiv, Ukraine) chouprina@ukr.net*

Olha TERESHCHENKO,

orcid.org/0000-0001-6741-1005

*Postgraduate student at the Department of Art and Fashion Design
Kyiv National University of Technology and Design
(Kyiv, Ukraine) tereshchenko.oh@knu.edu.ua*

ORNAMENTS IN MODERN ETHNO-DESIGN: APPLICATION DEVELOPMENT AND FEASIBILITY

The scientific article is devoted to revealing the relevance of the use of Ukrainian folk ornaments in the modern design of their varieties and the systematization of materials used nowadays to create textured surfaces and ethnic elements in modern clothing. The creativity of the Ukrainian people is characterized as an inexhaustible source for use in modern design. Varieties of Ukrainian ornamentation and their interpretation on different surfaces are defined and described. The

use of modern materials for reproduction and stylization of folk motifs in the latest way. The illustrations present museum samples of historical national embroidery and the modern transformation of embroidery using new technologies and designer opportunities to create ethnically filled modern embroidery.

Modern Ukrainian ethnic brands representing ethnic clothing with authentic and stylized ornaments on the market have been analyzed. Analogues of world fashion houses and famous couturiers who used motifs of Ukrainian embroidery in their work are considered. The expediency of using folk motifs in modern national-new ethno-design is substantiated. The structure and specifics of the transformation of folk motifs into modern design are analyzed.

The methods and means of creating modern appropriate and relevant design in ethnostylistics are considered. The obtained results of scientific work can be useful in the development of ethnoculture, ethnodesign and the use of creative original sources in the process of finding design solutions. The proposed concept reveals ways of understanding and using this in-depth knowledge in modern design. Their centuries-old possessions are a great reservoir for drawing inspiration and creating modern styles and trends.

Keywords: decorative art, design, ethnostylistics, national creativity, embroidery, decor and decoration, ornamentation, ecodesign, ethnofashion, ethnodesign.

Постановка проблеми. Аналіз особливостей розвитку етнодизайну стимулює дослідників до вивчення спонукальних причин і механізмів його розвитку. Вагомими складовими чинниками народного мистецтва є матеріал, техніка виконання та принцип художнього вирішення образу. Важливу роль відіграють форми виробів, їхня фактура, орнаментальні мотиви, сюжетні зображення, які виражені графічними, живописними чи пластичними засобами. Орнамент, як вид мистецтва почав розвиватись ще з часів палеоліту. Активний розвиток в різних видах декоративного мистецтва просліджується протягом століть і найбільшого розвитку досяг саме у вишивальному мистецтві. Круги, зубці, ромби, зигзаги та інші геометричні мотиви, які сприймаються як абстрактногеометричні, декоративні в давнину виступали сюжетними зображеннями людей, землі, води, птахів. Вони мали символіко-магічне значення несли свій прихований символічний код. Скіфська культура привнесла в український орнамент зображення тварин. Це дало поштовх до розвитку урізноманітнення орнаментики та декорування художніми швами. (Стельмашук, 2004: 501)

Велике значення для художнього сприйняття орнаменту відіграє тло на якому виконується стилізований орнамент. Фактура тканини, нитки та декор доповнюють та посилюють виразність в орнаменті, що дає можливість збагатити та уріз-

номанітнити орнаменту різними візуальними ефектами. Декоративність та живописність орнаментів в ілюстрації книжок, що з'явилися пізніше, залежить від майстерності художника ілюстратора. (Яців, 2001: 20-21)

Отже, розглядаючи орнаменти в цілому як окремий вид мистецтва можна систематизувати їх таким чином: орнаменти розділяють на стрічкові, розеткові, сітчасті. Орнаментальні мотиви відносно характеру рисунка розподіляються на дві великі групи: необразотворчі мотиви та образотворчі (рис. 1).

В сучасному дизайні використовуються українські орнаменти як елементи декору та дизайну. Прикладом сучасного використання української орнаментики є декоративні шви в дизайні одягу, різьблені орнаменти у виробках з дерева, кераміці, створення прикрас та інше. Художники часто комбінують традиційні мотиви з сучасними елементами, створюючи щось нове та оригінальне (рис. 2).

Багато художників використовують українські мотиви у своїх творах. Це може бути як традиційне зображення, так і абстракція на основі українського орнаменту. Українська орнаментика є важливим елементом культурної спадщини, який живе та розвивається в сучасному світі через призму робіт творчих особистостей, які віддані збереженню та розвитку національного характеру.

Рис. 1. Стрічкові, розеткові, сітчасті орнаменти

Рис. 2. Систематизація асортименту матеріалів орнаментальних мотивів на різних поверхнях

Розглядаючи сучасний етностиль в Україні можна з впевненістю сказати, що він стрімко розвивається та набуває широкого розповсюдження на українському ринку. Розглядаючи сучасний український дизайн можна зробити висновки, що українська орнаментика багатогранна і має певні характерні риси притаманні лише українським орнаментам. Етномотиви українських національних орнаментів використовують на одязі, взутті, аксесуарах та іншому. З цього можна стверджувати, що не форма на якій знаходиться орнамент виражає етностиль, а саме орнаменти виражають стиль українського етно та надають будь-якій речі характерних етнічних рис. Розглядаючи крій можна з впевненістю стверджувати, що україн-

ські бренди тяжіють до форми і крою народного одягу. Це підтверджується формою силуета – трапеція, прямокутник, що притаманні українському строю (рис. 3).

Орнаментика в Україні має довгу історію, важливу культурну спадщину та глибокі традиції. Козацька державність і український орнамент допомагають визначати національний характер та виражати національну ідентичність. У теперішній час дизайнери і художники використовують ці традиції для створення унікальних та сучасних об'єктів. (Чегусова, Кара-Васильєва, 2005: 280) Використання орнаментів в дизайні додає виробам розкіш, елегантність та унікальний характер. Орнаменти можна успішно впровадити в різно-

Рис. 3. Прототипи сучасного етностилу в Україні

а – Foberini, б – Ethno Chic Studio, в – дизайн студія Svitlo

манітні графічні проєкти, створюючи вражаючі та стильні композиції (рис. 4).

Українське мистецтво та орнаментика завжди славилися своєю унікальністю та вишуканістю. Новим трендом у сучасному дизайні стає використання орнаментів, які знаходять своє втілення в дизайні. Ця стаття розглядає проблематику та доцільність використання українських орнаментів в сучасному дизайні та графічному дизайні в цілому, надаючи проєктам не лише стильний, але й національно-забарвлений вигляд. Українські орнаменти втілюють у собі багатотисячолітні традиції та культурне багатство нашої країни. Їхні геометричні форми, витончені лінії та вишукані деталі стали невід'ємною частиною національного етнодизайну. Сучасні дизайнери відкривають багатства української орнаментики та втілюють її елементи в свої творіння.

Використання українських орнаментів у сучасному дизайні створює унікальний атмосферний стиль (рис. 5). Дизайнерські колекції включають елементи вишуканої вишивки та геометричні мотиви, що створюють ефектний та національно забарвлений стиль.

Традиційні візерунки стають символом патріотизму та гордості за власні корені. Саме ця автентика приваблює світових дизайнерів та виражає українську багатогранну орнаментуку (рис. 6).

Аналіз досліджень. Аналіз публікацій останніх років за напрямком етнодизайну досить активно розвивається але не всі теми повноцінно розкриті. Більшість особливостей досліджень українського етнодизайну полягає в аналізі особливостей елементів культурної спадщини. Безперечно це вагомий внесок в розвиток етнокультур та важко уявити зростання етнодизайну без рекомендацій та можливостей застосування використання творчого першоджерела в процесі пошуку дизайнерських рішень. Неможливо розвивати та збагачувати сучасний український етностиль та етнодизайн без вивчення та аналізу досвіду наших пращурів але необхідно вміти і розуміти шляхи використання цих глибинних знань в сучасному дизайні. Їх багатотисячолітні надбання – це наша спадщина та великий пласт для черпання натхнення для створення сучасних стилів та напрямків. З часів незалежної України з'явилося багато видань та дослідників які поклали міцний фун-

Рис. 4. Трансформація українського національного орнаменту в сучасний дизайн

Рис. 5. Трансформація українського національного орнаменту в сучасний дизайн

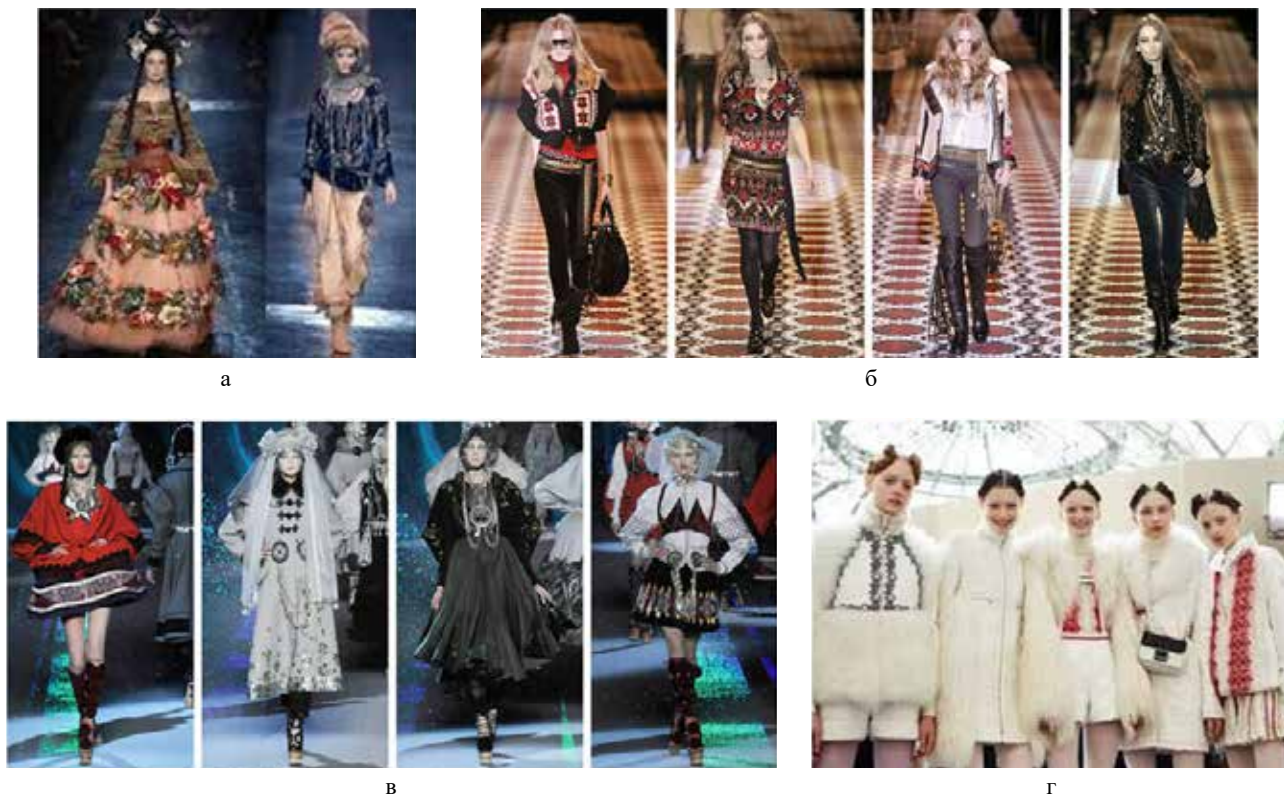

Рис. 6. Прототипи сучасного етностилю в світовому просторі

а – Жан-Поль Готье, б – Модний дім «Gucci», в – «Dior» Джон Гальяно, г – Moncler Gamme Rouge

дамент для подальшого розвитку сучасного етнодизайну. Такими виданнями присвяченими дослідженню українського мистецтва є «Мистецтво України. 1991–2003» де висвітлено художній процес новітньої доби. Одним з глибоких аналізів та об'єктивним поглядом на розвиток українського мистецтва є монографія О. Голубця «Мистецтво ХХ століття: український шлях» та «Між свободою і тоталітаризмом. Мистецьке середовище Львова другої половини ХХ століття» Певні уявлення про мистецькі феномени описано в антології «Ідеї, смисли, інтерпретації образотворчого мистецтва: українська теоретична думка ХХ століття» Р. Яців. На історико-мистецькому та ілюстративному матеріалі розглядається мистецтво українського художнього текстилю й моделювання костюма в мистецьких виданнях: «Художній текстиль. Львівська школа», «Мода в Україні ХХ століття», «Людмила Жоголь. Чарівниця художнього текстилю», а також в альбомах-каталогах всеукраїнських трієнале художнього текстилю. Величезний вклад в розвиток дослідження мистецтва вишивки за останнє десятиліття здійснила Т. Кара-Васильєва, її праці «Пошуки художників-авангардистів на початку століття», «Парадигма соціалізму і вишивка 30–50-х років», «Оновлення стилістики і пошук нових шляхів

60–80-х років», «Традиції та сучасність» Також це книга-альбом «Відроджені шедеври» Т. Кара-Васильєвої та Г. Коваленко. Завдяки пошуковій і науковій роботі цих учених, які виступили ініціаторами й кураторами однойменного арт-проекту, вдалося відтворити загиблі шедеври авангардного «живопису голкою» початку ХХ ст. (Скрипник, 2016: 546).

Мистецьке життя тісно пов'язане з матеріальною спадщиною народної творчості. Духовність народної творчості близькість її до природи дають поштовх до розвитку сучасного мистецтва та дизайну. Народні майстри інтуїтивно відчували закономірності побудови форми й декору. Нагромадження досвіду, що передавався з покоління в покоління видозмінювали та вдосконалювали орнаментальні мотиви, техніки і їх використання (Кара-Васильєвої, 2007: 1048).

Аналізуючи світову індустрію моди можна з впевненістю сказати, що етнічний стиль з українською орнаментикою досить популярний серед відомих будинків моди та іменитих кутюр'є. Це зумовлено насамперед політичною ситуацією України, але не останню роль відіграє багатогранна автентика та особливості національної колористики України. Етномотиви українських національних орнаментів використовують на

одязі, взутті аксесуарах та іншому. Розглядаючи крій можна з впевненістю стверджувати, що світові бренди тяжіють до форми і крою популярного для того часу, коли створювались колекції. Використання яскравих аксесуарів, складних фактурних поверхонь є характерними рисами для світового етностилю на відміну від українських дизайнерів які тяжіють до силуєтності національного вбрання.

Отже, аналізуючи сучасний етнічний стиль вцілому можна виділити певні характерні риси для його сучасного інтерпретування: багатошаровість та складні силуєти, сучасні еко матеріали, використання різноманітних фактурних рішень за рахунок поверхні виробів або матеріалів виготовлення. На відміну від зміни моди та стилів незмінним залишається яскрава орнаментика забарвлена характерними етнічними мотивами.

Для українського дизайну притаманне тяжіння до національної творчості на відміну від світових брендів, які використовують етнику в поєднанні з сучасними експресивними формами та різною стилістикою. У сучасному дизайні українські орнаменти знаходять своє застосування в різних проєктах. Від рекламних банерів до соціальних мереж, вони додають глибину та унікальний характер.

Метою даної статті є аналіз модних тенденцій українського етнодизайну. Підкреслення важливості використання традиційних мистецьких елементів та їх похідних композицій в сучасному дизайні для відтворення та збереження культурної спадщини. Розгляд та аналіз того, як етнодизайн з українською стилістикою може бути інтегрованим у сучасний дизайн. Аналіз інтеграції етнодизайну в осучаснені традиційні стилізації. Підкреслення можливостей та переваг етнодизайну для стимулювання творчості та інновацій в сучасних проєктах.

Викладення основного матеріалу дослідження. Розвиток орнаментального мистецтва починається з появи людини. Від первісних уявних міфічних знаків поступово перейшовши на одяг. Прикрашання одягу первісної людини – це ще не орнаменти але вже прості орнаментальні форми які дали поштовх до подальшого розвитку вишивального мистецтва. Після розкопок скіфських курганів стало відомо про прикрашальні орнаментальні мотиви того часу – це прикрашений золотими нашивками із зображенням грифонів, левів, оленів, а також аплікацією з кольорової шкіри та декоративними швами. Часто зустрічались геометричні орнаменти на одязі як прикрашальні мотиви, що свідчить про високу майстерність вишивання подекуди з бісерними вставками. Не останню роль в розвитку орнаментики відіграла слов'янська культура. Слов'янська вишивка мала складні геометричні орнаментальні мотиви які продовжували розвиватись як витвір мистецтва та існують по сьогоднішній час.

Окрему ланку займає вишивка створена на дорогих та специфічних по фактурі тканині як шовк, парча, оксамит на яких використовували спеціальну техніку шитва – гаптування, яка виконується шовковими та металевими нитками, блискітками, мереживом, фольгою, коштовним камінням (рис. 7). Як описано в працях дослідників (Гаптування, тобто вишивання пряденим золотом (сріблом), пов'язане виключно з побутом панівних верств населення – козацької старшини та духовенства. Воно виникло на основі народного вишивання, що здавна поширене в слов'янських народів. Золоту чи срібну нитку накладали поверх тканини на площу узору паралельними рядами і прикріпляли її в багатьох місцях шовковою ниткою. Це так звана техніка гаптування «в прикріп». Археологічні знахідки доводять, що цей вид шитва був відомий на Україні дуже давно,

Рис. 7. Вишивка XVII–XVIII століття, гаптування у прикріп за матеріалами чернігівського історичного музею ім. В. В. Тарновського, фотографії з книги В. Зайченко «Вишивка козацької старшини XVII–XVIII століть техніки»

про що свідчать виявлені поховання (в основному жінок знатного походження), де спостерігаємо знайдені фрагменти прикрас одягу XI–XII ст., а також чимало згадок про шитий золотом одяг є у літописах).

Гаптування активно розвивається в той час, але сам період використання цього напрямку досить короткий і зберігся в нас час не в повній мірі. Гапти XV–XVI ст. можна спостерігати на настінних фресках. Просліджується геометричні орнаментальні мотиви які в XV–XVII ст. розвивається на переходить в поєднанні рослинного та геометричного орнаментів (Шонк-Русич, 1978: 300).

Кінець XVII – початок XVIII ст. відзначається впливом західноєвропейського стилю барокко. Створивши своєрідну суміш з європейської та української культури в бароковій орнаментіці. Орнаменти цього періоду характеризуються пишними декоративними орнаментальними мотивами та складними рослинними орнаментами. Поява нового стилю в орнаменті вимагала нових видів і технік вишивання. Починає стрімко розвиватись рослинна орнаментация. Орнамент набуває динамічної складної форми, живописні рішення орнаменту втілюються в гронах винограду, в пишному листі, фантастичних узорах. З'являються нові техніки, на протипагу лічильній техніці з'являється техніка гладдю яка дозволяє, ніби, розписувати тканини (рис. 8).

Продовжуючи розвиватись на ускладнюватись орнаменти 17–18 століття переходть в барокові стиль. Хоча барокко як стиль в основному пов'язаний з архітектурою та мистецтвом, його вплив можна відчуті і в інших сферах, включаючи орнаментальне мистецтво. Український орнамент в бароковому стилі поєднує традиційні українські мотиви з характерними рисами барокового орнаменту (Зайченко, 2006: 128).

Барокко відомий своєю розкішшю та деталізацією. Український орнамент в бароковому стилі може включати багато деталей, прикрас, зігнутих ліній та витончених форм (рис. 9). Він часто використовує складні, витончені структури та композиції. Український орнамент в бароковому стилі може мати багатшарову або багаткомпонентну структуру, де різні елементи взаємодіють між собою, використовуються кружева та складні переплетення. Українські орнаменти в цьому стилі можуть включати витончені геометричні мотиви та замкнуті візерунки, часто використовуються рослинні мотиви, такі як ліани, квіти та листя, для створення багатшарових та вишуканих композицій. Український орнамент в бароковому стилі може використовувати традиційні українські квіткові та рослинні елементи, включати складні геометричні форми та витончені лінії. Український орнамент може поєднувати ці геометричні елементи з традицій-

Рис. 8. Вишивка гладдю на різних поверхнях

Рис. 9. Барокова вишивка козацької старшини XVII–XVIII століття за матеріалами чернігівського історичного музею ім. В. В. Тарновського, фотографії з книги В. Зайченко «Вишивка козацької старшини XVII–XVIII століть»

ними українськими узорами (Кара-Васильєва, 2006: 145–165).

Бароковий стиль в українському орнаменті може надати йому розкішного та витонченого вигляду, поєднуючи традиційні українські мотиви з характерними особливостями барокко, а використання різних матеріалів надавало багатшаровість та фактурність орнаментам. Вишивання з використанням золотих та срібних ниток було популярним в різних культурах протягом великого періоду. Ці благородні метали використовувалися для створення розкішних та вишуканих візерунків на тканинах, часто в роботах вишивки. У той час вишивання золотими та срібними нитками було не тільки засобом прикрашання, але і показником соціального статусу, багатства та розкоші. Такі вишивання використовувалися для створення розкішних одягів, прикрас та предметів домашнього вжитку для аристократії та високого суспільства. Отже аналізуючи орнаментальні вишиті мотиви можна виокремити деякі особливості саме цього періоду та стилю орнаментального мистецтва (Матейко, 1977: 224).

Характерними рисами вишивань золотими та срібними нитками в XVII–XVIII століття є: використання благородних металів – золото та срібло використовувалися у вигляді ниток, що вшивалися в тканину. Це дозволяло створювати блискучі та вишукані візерунки. Складність та деталізації – вишивальні роботи були дуже деталізованими, з використанням складних візерунків, які включали в себе геометричні та рослинні мотиви. Використання каменів та намистин – додатково до золота та срібла, вишивання могли включати в себе намистини, перлини, а також прикраси з дорогоцінних каменів, що надавало вишивці ще більше розкоші. Застосування в різних сферах – вишивка золотими та срібними нитками використовувалася не тільки в одязі, але і в інших видах мистецтва, таких як релігійні об'єкти, прапори, книги та інші роботи. Розмаїття кольорів та мотивів – вишивальництво цього періоду відзначалося розмаїттям кольорів та використанням різноманітних мотивів, що відображали культурні та історичні особливості того часу (Стельмащук, 2004: 501).

Вишивання золотими та срібними нитками в XVII–XVIII століттях в Україні служило не лише засобом прикрашання, але і важливим елементом культурної самоідентифікації та вираження соціального статусу.

Найбільший розквіт вишивання золотими та срібними нитками припадає на XVII–XVIII ст. Аналіз орнаменту вишивки й гапту цього періоду

доводить, що елементи його: багатопелюсткові квіти-розети з округлими контурами, гвоздики, маківки, гранати, зубчасті листки, ананаси ведуть свій початок від попередніх століть. Вони мають тонкий малюнок, вибагливе закінчення пелюсток, ускладнені завитки, вусики. У цей період шитво золотими та срібними нитками набуває такого великого розвитку, що навіть виділяється в окреме гаптарське ремесло.

Гаптарство є традиційним українським ремеслом, яке включає в себе вишивання різноманітних виробів з використанням голки та ниток. Це мистецтво розцвітало в Україні протягом багатьох століть і стало невід'ємною частиною національної культури. Термін «гаптар» походить від слова «гаптати», що означає вишивати. Гаптарське мистецтво використовує різноманітні техніки вишивання, такі як вишивка хрестиком, гладь, стрічкова вишивка, пухирці та інші. Кожна з цих технік має свої особливості та використовується для створення різних візерунків. Традиційно для гаптарської вишивки використовують бавовняні або льняні тканини. Нитки можуть бути різних кольорів, і для особливо розкішних виробів можуть використовуватися золоті та срібні нитки. У гаптарському мистецтві використовуються різноманітні візерунки та мотиви, що мають глибокий сенс та символіку. Це може включати рослинні орнаменти, геометричні мотиви, пташок, тварин, а також елементи національної символіки. Гаптарське мистецтво використовується для створення різноманітних виробів, таких як рушники, сорочки, оббивки для подушок, рушнички, килими та інші текстильні вироби. Багато елементів гаптарської вишивки мають глибокий символічний зміст та пов'язані із національними традиціями. Наприклад, вишивка птахів може символізувати свободу, а візерунок «хреста» – віру та захист. Різні регіони України мають свої власні традиції гаптарства з характерними мотивами та кольорами. Гаптарське мистецтво не тільки відображає красу та майстерність, але й важливий елемент національної спадщини, що продовжує розвиватися в сучасному контексті (Сидорович, 1962: 35–53).

Висновки. Українські орнаменти стають відмінним елементом для втілення національної спадщини в сучасний дизайн. Їх використання в сучасному та графічному дизайні дозволяє з'єднати традиційні елементи з сучасністю, створюючи вражаючі та стилізовані проекти.

Використання українських барокових орнаментів в сучасному дизайні допомагає відновити

культурні зв'язки із минулим. Це не просто використання візерунків, а й збереження та вшанування давніх традицій. Використання українських барокових орнаментів додає унікальний стиль проектам, які вирізняються серед маси сучасного дизайну. Це стає своєрідним підписом, який розповідає про національну приналежність та культурні корені.

Сучасний дизайн інтегрує українські орнаменти не тільки як елемент декору, але і як спосіб переосмислення та відновлення традицій. Вони стають частиною сучасного мистецтва, яке розкриває новий погляд на багатівкові символи та візерунки. Використання українських орнаментів в сучасному дизайні сприяє збереженню та продовженню культурної спадщини. Це є не лише декоративним елементом, але й засобом передачі цінностей та ідентичності майбутнім поколінням.

Українські орнаменти виявляють свою актуальність у сучасному дизайні, будучи містким елементом між минулим та сьогоденням. Їхнє використання дозволяє створювати проекти, які вражають оригінальністю та витонченістю, а водночас несуть у собі глибокий культурний зміст. Українські барокові орнаменти – це не лише деталі дизайну, але і мова, якою ми розповідаємо свою історію та традиції у сучасному світі.

Перспективи подальшого дослідження аспектів формування українського етнодизайну полягають у деталізації факторів впливу елементів української етнокультури на формування соціокультурного середовища. В рамках запропонованої концепції розвитку етнодизайну виникає можливість побудови деталізованого алгоритму пошуку інноваційних дизайнерських рішень сучасного одягу та дизайну вцілому за українськими етномотивами, що і складає напрямок подальших досліджень проблем.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шонк-Русич К. Історія Українського мистецтва в ілюстраціях. Нью-Йорк., 1978. 300 с.
2. Історія декоративного мистецтва України. Т. 5; НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського / гол. ред. Г. Скрипник. К., 2016. 546 с.
3. Історія українського мистецтва. Т. 5; НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського / гол. ред. Г. Скрипник наук. ред. Т. Кара-Васильєвої. К., 2007. 1048 с.
4. Зайченко В. В. Вишивка козацької старшини XVII-XVIII століть. Київ: Родовід, 2006. 128 с.
5. Кара-Васильєва Т. В. Нові підходи до історії українського мистецтва ХХ сторіччя. МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія. Вип.3. 2006. С. 145–165.
6. Матейко К.І. Український народний одяг. К.: Наукова думка, 1977. 224 с.
7. Сидорович С.І. Орнаментальні композиції українських народних тканин XIX- початку ХХст. Матеріали з етнографії та мистецтвознавства. К., 1962. С. 35–53
8. Стельмашук Г. Українське національне вбрання. Українське народознавство за ред. С. Павлюка. К.: Знання, 2004. С. 501.
9. Чегусова З.А., Кара-Васильєва Т.В. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю». Київ: Либідь. 2005. 280 с.
10. Яців Р. Весна сподівань українського цеху моди. Образотворче мистецтво. 2001. № 4. С. 20–21.

REFERENCES

1. Shonk-Rusych K. (1978) Shonk-Rusych K. Istoriiia Ukrainskoho mystetstva v iliustratsiiah. [History of Ukrainian art in illustrations.] Niu-York – New York. 300. [in Ukrainian]
2. Skrypnyk (2016) Istoriiia dekoratyvnoho mystetstva Ukrainy [History of decorative art of Ukraine]. Т. 5; NAN Ukrainy, IMFE im. M. T. Rylskoho. K. – Т. 5; National Academy of Sciences of Ukraine, IMFE named after M. T. Rylsky. K. 546. [in Ukrainian]
3. Kara-Vasyliieva (2007) Istoriiia ukrainskoho mystetstva. [History of Ukrainian art]. Т. 5; NAN Ukrainy, IMFE im. M. T. Rylskoho / hol. red. H. Skrypnyk, K. – Т. 5; National Academy of Sciences of Ukraine, IMFE named after M. T. Rylsky / head ed. G. Skrypnyk. 1048 p. [in Ukrainian]
4. Zaichenko V. V. (2006) Vyshyvka kozatskoi starshyny XVII–XVIII stolit. [Embroidery of the Cossack chieftain of the XVII-XVIII centuries]. Kyiv: Rodovid – Kyiv: Rodovid, 128. [in Ukrainian]
5. Kara-Vasyliieva T. V. (2006) Novi pidkhody do istorii ukrainskoho mystetstva KhKh storichchia. [New approaches to the history of Ukrainian art of the 20th century]. MIST: Mystetstvo, istoriia, suchasnist, teoriia. Vyp. 3 – MIST: Art, history, modernity, theory. Issue 3. 145–165. [in Ukrainian]
6. Mateiko K.I. (1977) Ukrainskiy narodnyi odiah. [Ukrainian folk clothes]. K.: Naukova dumka – K.: Naukova dumka. 224. [in Ukrainian]
7. Sydorovych S.I. (1962) Ornamentalni kompozytsii ukrainskykh narodnykh tkanyn XIX – pochatku XX st. Materialy z etnohrafii ta mystetstvovnavstva. [Ornamental compositions of Ukrainian folk fabrics of the 19th and early 20th centuries. Materials on ethnography and art history]. K. – K. 35–53. [in Ukrainian]
8. Stelmashchuk H. (2004) Ukrainske natsionalne vbrannia. [Ukrainian National Dress]. Ukrainske narodoznavstvo za red. S. Pavliuka. K.: Znannia – Ukrainian ethnology edited by S. Pavlyuk. K.: Znannia. 501. [in Ukrainian]

9. Chehusova Z.A., Kara-Vasylieva T.V. (2005) Dekoratyvne mystetstvo Ukrainy XX stolittia. U poshukakh «velykoho styliu» [Decorative art of Ukraine of the 20th century. In search of «big style»]. Kyiv: Lybid. – Kyiv: Lybid. 280. [in Ukrainian]

10. Yatsiv R. (2001) Vesna spodivan ukrainskoho tsekhu mody. [Spring of hopes of the Ukrainian fashion shop]. Obrazotvorche mystetstvo No. 4. – Art. No. 4. 20–21. [in Ukrainian]